

Forfatter: Wied, Gustav

Titel: NU GAAR HUN GODT IGEN

Citation: Wied, Gustav: "NU GAAR HUN GODT IGEN", i Wied, Gustav: *Menneskenes Børn. Silhuetter. 1966*, udg. af Villadsen ; Christensen , Rosenkilde og Bagger, 1966-, s. 132. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-wied02val-shoot-workid66726/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Menneskenes Børn. Silhuetter. 1966

NU GAAR HUN GODT IGEN

Jeg gik mig ud paa blanken Sø —
for en Bissenbassen, Bissenbassen bum faldera!
der mødte mig en lille Mø —
for en Bissenbassen, Bissenbassen bum!
Rov asta bov,
Rov asta bov,
Rov asta fiften ja, fiften, Rov,
Rov asta bov for et Jav, Jav Jav!

Der lød en klukkende Gammelmandslatter, og én raabte:
— Nu gaar hun godt igen, Hr. Johannes!

Jeg løftede Hovedet.

Det var Rasmus Skovfoged, der stod henne i Lysningen mellem Granerne og Bøgene og stillede Brændsei op i Favne-
maal til Skovauktionen.

— Nu gaar hun godt igen! raabte han ned mod mig og svingede med Huen.

Jeg kom gaaende i en af de smalle Kørebaner, der var hugget ud gennem Granerne fra den ene Ende af Skoven til den anden. Det var ved Mellemmadstid, Klokken 9—10 om Formiddagen, Dagen før jeg skulde rejse fra Frørup.

— Jeg synes minsandten Du staar og ler af mig, Rasmus? sagde jeg, da jeg kom hen til ham.

— Ja, det er en fæl Gave, jeg har faaet! sagde han. — Naar der er no'et, der ska' grines a', saa ka' jeg for aldri' det la' være! — — Og Johannes gik nu og spankelerte dernere i Udhugget og sparkede med Benene og nikkede med Ho'edet li'som Anders Karlsens Vædder, da han ha'de Drejesy'en!

— Jeg gik og tænkte, sagde jeg.

— Hva' Fa'en ka' Johannes ha' og tænke paa? Han har jo sit go'e Udkomme og Føden og Klæ'erne!

— Ja—a, sagde jeg — hvad *det* angaar —

— Haa, haa—aa! io Rasmus og stak en Pegefinger op i Luften. — Naa saaden! — — *Det* ka' jeg sgu en Vise om! sagde han og begyndte at synge:

Jeg gi-ver Diig en Silkesærk
med guldbroderet Mellemværk,
for hvis jeg hos Diig sove maa,
for hvis jeg hos Diig sove maa?

— Aa ja, smilede jeg — det kan jo nok være — —

— Jamen det værste er sgu, vedblev Rasmus — a' Pi'e-barnet svarer:

O nej, o nej jeg ikke vil,
Du maa fø'st ligge lidt mere til,
før Du hos miig sove maa,
ja før Du hos miig sove maa!

— Men saa si'er han:

Jeg gi-ver Diig mit hele Liv
fra nu a' og til evi' Tid,
for hvis jeg hos Diig sove maa,
for hvis jeg hos Diig sove maa?

— Og saa gi'er hun sig begravet'vis, for Fruentimmerne er jo dumme. — — Husk paa *det* bitte Johannes!

— Jeg skal huske det, sagde jeg.

— Ja det var en skønne Tid! smilede Rasmus — med sin Plaser og Dans, og hva' der føller etter! sagde han og satte sig paa et Favnestykke.

— Naa—aa, Du kan da ikke klage paa Humøret! sagde jeg.

— Næ—i! sagde han. — Men det er en *Gave!* Det ka' ma' sgu'nte saaden sæl gøre for. — — Vi ser jo manne Mennesker, der sitter i meget hedder Kaar end som jeg, og saa gaar di dov immer rundt og gloer surt som det bare E'eke! — — *Menn* det maa vi 'nte laste dem for, for det er *ossensaa* en Gave.

— Skal Du spise Frokost nu? spurgte jeg, da han bøjede sig hen mod sin Frakke, der laa ovenpaa Brændet, og trak en Pakke frem, som var indsvøbt i et stort rødtærnet Lomme-tørklæde.

— Ja, sagde han — jeg ka' li'som fornemme paa mine indre Dele, a' hun maa vaarre saadan paa det nærmeste ni.

— Hun er skam halvti, sagde jeg og satte mig paa et andet Favnestykke, der stod paa Enden og brugtes som Huggeblok.

— Ja Tidden gaar, naar ma' hænger i! nikkede Rasmus.

— Ka'ske Johannes vil ha'e en Bid med? spurgte han, da han havde faaet rullet Maden ud af Klædet.

— Nej Tak, sagde jeg — jeg *har* spist.

Den gamle sad med et Stykke tørt Rugbrød i den ene Haand og en fed Flæskestump i den anden. Han bed skiftevis af begge Dele og tyggede med en masende Lyd.

Jeg tændte mig en Cigaret.

— Fa'en sku' ry'e Papir, naar der gi's Tobak! mumlede Rasmus.

Han sad og spiste og nynnede samtidigt. Lidt efter lidt lød dog Ordene tydeligt:

Vil I høre, ska' det ly-de — — (Sang han)
hva' den go-de Herr miig gav
den fø'ste Juledav?

Her tog han en Bid af Flæsket og fortsatte:

To Pund Ko-ren paa min Lo,
tre Fiske i min Flo'
to Munke vare skalle-de,
tre Præster vare kalle-de —
Vil I høre, ska' det ly-de,
hva' den go-de Herr miig gav
den fø'ste Juledav?

— En Sturk, hva? spurgte han saa og trak en Sodavands-flaske op af Bukselommen.

— Nej Tak, sagde jeg. — Fangede Du nogle Aal i Aftes?

Rasmus rensede først omhyggelig Gummerne med Tunge-spidsen, derpaa satte han Flasken for Munden og drak.

— A—a—a! sagde han saa. — Næ—i, jeg er for gam-

mel til og ta' ud om Aftenen. — — Men i Søndavs stangede jeg godt ti Snese.

— Jeg saa' da en tre—fire Blus derude, vedblev jeg.

— Ja—a, det var Mikkel Sørensen og Povl og Klavs og di andre! — — Næmen og jeg har sgu heller ikke Raad til og faa mig en Bluslygte, for det er da alti' en fern—seks Kroner. — — Næ—æ, men i Søndavs da var 'et sgu hel-di'e Omstændi'hedder, for det var baade stille Vejr, og Solen hun skinnede! Og saa gaar Aalen jo paa Skred. Vi ku' drive li'saa ny'eli' hen over hinne, mens hun laa og soledede sig paa di bare Sandpletter. Og saa var vi jo gesvindi'e med Jærnene, for fornemmer hun det ringeste, saa ind i Tangen! — — Men det er jo sjældent, a' Vejret saaden falder sammen, sluttede han. — I Fjor ha'de vi sgu ikke en eneste kontant Skreddav.

Nu havde han faaet sig et Stykke Ostemad frem og en Øl-flaske.

— Du har da før stanget ved Blus, véd jeg.

— Ja vel saa! men det var i tidli'ere Tidder paa den gamle Maade. — — Og se da ha'de jeg jo ossensaa Børnene hjemme! og saa passede den ene Risten, og den anden stagede, og jeg stod med Jærnet. — — Men det er Fa'en til Arbejde saaden og staa og lægge Spaaner og Halm paa hele Tiden! Og Blusset brænder jo heller ikke li'eli', for sommetidder braser det klart nok op, og sommetidder vil det til at gaa ud, og saa maa Risten renses og — — Næi, det er sgu no'et Svineri, det! — — Og saa imellemstunder naar Tidden bie' lidt langtrukken, klukkede Rasmus pludselig med Munden fuld af Mad — saa begyndte jeg jo at synge — for hva' Saten? Men saa skældte Drengene sgu ud, for di var meget mere alvorli'e paa Fiskeriet end som jeg. — Men naar vi roede hjemetter, vedblev han — og ha'de stanget no'en go'e Snese, saa bad di mig sgu li'egodt om a' synge — og der var sær én, som di dov aldri' ku' bli'e kjed a'!

— Hvad var det for en? spurgte jeg.

— Det var: Pi-gen paa Kerkegaard'en — —

— Lad os høre den, sagde jeg og trak min Lommebog frem og min Blyant.

Rasmus tog sig en Slurk af Sodavandsflasken og sang:

Midnatsklokken i Taarnet slaar,
dumpe ly-y-der Mahnets Klan-g.
Na-tevægteren ene gaar
syn-ger en gu-dell' Sang.

Rundtom sove di sø-de-lig,
Natten er kold og tyst.
En'nu skinner der hist og her
hos di sy-ge et Lys.

Hvo gaar vel saa sil-de hen
over den Kerkegaard?
Det er en Mø saa faur og fin
alt med sine udslavne Haar!

— Ja nu ka' je' 'nne mere! sagde Rasmus.
— Det var kedeligt!
— Jeg synes sgu, Johannes noterer op? to han.
— Ja den var saa køn, sagde jeg.
— Det sa'e mine Drenges osse, vedblev han. — Det er sgu ossensaa kreperli', a' jeg har forglemte di andre Vers, sagde han saa. — Men naar ma' bli'er gammel, saa tror jeg, a' Ho'edet er ikke nær saa adræt som i Ungdommen!
— Naa—aa, sagde jeg.
— Jo—o, sagde Rasmus ivrig — det har jeg observeret manne Gange! — — Se nu her forgangen Efteraar, saa kommer Jærren La'efø'ed til mig og viser mig en ny Økse — — han snitter jo og hugger og er dygti'! Og saa si'er han til mig, a' saaden en sku' jeg køve mig, for den var krabat. Men jeg sa'e, a' jeg var meget te'fre's med den gamle. — Prøv den Rasmus! si'er saa han. Næ—i, si'er jeg, det er sgu ingen Nytte til! — — Men han faar da praktenseret Øksen i Haanden paa mig, a' jeg sku' prøve! — — Og begraveli'vis var 'en bedder! for Konstruksjunen var en hel anden, og Skaftet faldt meget bekvemmere til Fingrene. — — Men hvorfor Fa'en ku' jeg nu ikke opdave det sæl? vedblev han. — Og hvorfor Saten vilde jeg ikke tro ham, naar han forsikrede det? — — Næ—æ, sluttede Rasmus og nikkede — sandt er 'et sgu, hva' der staar i Visen:

Udi i din Ungdoms Vaar
med raske Skridt Du gaar;
men naar Du gammel bli-ver,
paa Benene Du hi-ver,

— Og hvorfor sku' det ikke ossensaa vaarre Tilfældet med *Ho'edet*? — — Naa, jeg maa nu da si'e, tog han fat igen — a' jeg er ikke a' di værste! For naar vi kommer til Fu'tleskydning eller Dyreskue eller den Slavs, saa holder jeg mig da ri'nok til di unge, for dér er da Liv, er der. — — Og saa ka' ma' sgu *lære* no'et a' Ungdommen, vedblev han. — For det meste, vi fik i Skolen, det var Bibelhi-staarie og Tæ'sk. Og det ka' jo vaarre meget godt naturli'-vis, det vil jeg ikke si'e no'et om, men *lidt* mer sku' dér da gærne til.

— Jamen I gamle har dog *set* en Del, indskød jeg.

— Hva' Fa'en har *vi* set? sagde Rasmus. — Vi sa'ver vort Brænde og stanger vaarre Aal! og saa tror vi guhjælpe-me a' hele Verden ikke er fuld a' andet end som Stiksave og Aalejærn! — — Næ—æ, kom ikke her med det! For hvert eneste Aar, der pa'serer rundt, saa gør Jor'en sgu sine Framskridt. Og hvodden sku' *vi* ku' vel fælles med dem, naar Mikkenikken er mukken?

— Ja, Du læser jo dog din Avis, sagde jeg — og taler med andre.

— Ja jeg vil nu 'nte nævne *mig*, sagde Rasmus og slog Tolden i Ølfasken — for jeg er, naar jeg sæl ska' si'e det, bety'eli', hva' ma' kalder, *oppe!* — — Men di *andre* Gre-menelker her i Sognet: Mikkel Sørensen og Poul Marken-sen og Klavs Dinnesen og di andre — — di gaar bare og tøgger derres Skraa og hører deres Ka'tøffer. — — Naa, jeg er da heller ikke just saadanne *fine* Venner med no'en a' dem, tilføjede han. — Hvorfor Fa'en ka' d'itte ta'et med lidt *Humør*?

— Det er en *Gave*, sagde jeg.

— Ja, det er jeg den fø'ste til og vedgaa, nikkede Ras-mus. — Men en *Smule Forstand* ku' di sgu allenfais vise! — — Sær er 'et nu Mikkel Sørensen, der krepere mig! vedblev han — for det er li-e-meget, *hva'* jeg si'er, saa paa-staar han paa det bestemteste, a' Slesvi' hører til Danmark!

— Næ det gør det ikke, sagde jeg.

— Næ—i, næ—i, det er jo klart nok! sagde Rasmus ivrig — for jeg var jo sæl med til a' tave hinne! — — Men om jeg ka' faa gjort ham det begravet! — Di har stjolen hinne fra vos, si'er han. — — Mikkell, har jeg sagt til ham, ikke én men di tyve Gange! — Mikkell, si'er jeg, naarenstid Du og jeg bli'er eni'e om a' slaas om din Hjulebør, si'er jeg, og a' den stærkeste a' vos ska' ha' hinne. Naar Du saa faar Tæskene, si'er jeg til ham, saa har jeg da dælengaleme Retti'hed til a' ta'e Børen — — naarenstid Du da'nte ka' rekommenere Dig med mig paa anden Maade, si'er jeg. For ha'de jeg faaet Tæ'skene, saa ha'de Du sku' ta'et Børen uden a' nysse! si'er jeg til Mikkell Sørensen.

— Og hvad siger saa Mikkell? spurgte jeg.

— Hø! gryntede Rasmus foragteligt. — Han sitter jo en Stund og glor, og saa slaar han i Bo'ret, saa Flaskerne rasler, og saa raaver han: *Tyskerne har stjolen Stesvi'*, raaver han — og dermed *Finalis!*

Rasmus rejste sig ophidset fra Favnestykket og stoppede Lommetørklædet med Madresterne i Frakkelommen.

— Det gamle Dinglerær! mumlede han.

— Ja Du var jo med i 64? begyndte jeg lidt efter.

— Det var jeg! sagde Rasmus og halede en lille Træpibe op af Vestelommen. Han stak den hen imod mig og smilede bredt. Og saa sang han:

Der er syv stive Mi-ile —
fe-dejungjungung, fe-dejajaja!
der er syv stive Mi-ile
fra Rom til Fredriksstad —
Stad, flium Stad!

Han havde stoppet Piben og tændte den suttende, medens han fortsatte:

Dér hen vil vi nu i-ile —
fe-dejungjungung, fe-dejajaja!
dér hen vil vi nu i-ile
for at faa Piven tændt —
tændt, flium brændt!

— Nu gaar hun godt igen! sagde han saa og satte sig.

— Ja der var sgu Humør i Langvejen den Gang, begyndte

han. — Og vi ha'de tit manne Gemytli'hedder for, naar vi spiste. — — *Menn* elle's maa jeg dov for mit Ve'kommende si'e, a' jeg finder det nu lidt urimeli't a' Vorherre og fly saadan en ma'esløs Magt til Konger og Kejsere, a' di ka' li'efrem kommendere manne tusende Mennesker ud i Krig og Nød! — — Efter min Mening, sgu' vi andre dov aa gærne ha' et Ord med, for det er sgu da vos, det gaar ud over! — — Og der var s'men saa *manne* der rystede og bævede og bad for sig, men *ut* maatte di.

— Ja—a, sagde jeg.

— Jeg ka' sgu huske, a' der var en lille Herrekveperingshandler fra Korsør, klukkede Rasmus — ja vi grinte begravelli'vis a' ham, men Synd var 'et nu li'godt! — han puttete sig i Stakke og i Grøfter, og vi ku' aldri' hitte ham, naar vi sku' trække ud. — — Saa ble' der sat en Korperal til a' passe paa ham. Og det var ikke fri for, a' han klappede ham med Sabelen for at faa ham til og følles med. — — Kveperingshandleren — han hed sgu Ottesen! han var nok li'e ble'en gift. Og han skrev hjem til Konen, *naar* han bare ku' komme til 'et. Hun var frugtsommeli', sa'e han. — — Og han var da saa rent Helvedes bange for Krudt og Kul'er. Og Mavepine ha'de han alti', saa det var ikke saaden, hva' ma' kalder vellugtendes og vaare hans Ettermand. — Men saa var 'et en Dav, a' vi laa ude paa Rekenesering. Og Ty-skerne skød løs baade med Granater og Skidt og Møg. — Kveperingen sat med Ryggen til en Grøftevold og skrev hjem til Konen paa sit Tø'nyster. — — Han ha'de li'e fra Maarenstunden gaet og sagt, a' i Dav var det hans sidste Dav, i Dav viide han blive skudt. Og vi ha'de grint! — — Saa var der netop én, der sa'e til ham, a' han maatte da'nte glemme og underrette Konen om, a' han sku' dø i Dav. Og vi grinte! Men Kveperingen — — han hed sgu Ottesen! sa'e ingen-ting. — — Saa hører vi jo en Granat komme klistrende! Og vi smidder vos allesammen fladt ner paa Jor'en. Og hun springer, *Granaten* forstaar sig! saa Stumperne ry'r vos om Ørene, og Jord og Sten. — — Men da vi saa rejser vos, og sku' se efter Skaden, var der ikke Spor og se a' Kveperingshandleren — —

— Han ha'de gemt sig? sagde jeg og lo.

— *Han var flænget li'e kontant i Stunper og Stykker!* sagde Rasmus. — For Granaten var gaaet ind gennem Grøftevolden, ser Di, og sprang netop li'e bav Ryggen paa ham. — Og der ble' sgu ikke meget Kvepering tilbaves.

— Var han død?

— Om *han var død?* — — Det er let og høre, a' Johannes aldri' har vaaren i Kri'en! — — Vi fandt en Arm og et Ben og et Spænde a' To'nystret, *mer* var der sgu'nte igen a' ham. — — Næ—i, og det er det, jeg mener, vedblev Rasmus — a' saaden no'en Fyre, hva' Fa'en ska' di med for? det maa jo vaarre dem en Helvedes Pine saaden stadi'hen og gaa rundt med den Skræk i Kroppen — — og *Nytte gør* di sg'unte meget a'. Og saa tror jeg sgu ossensaa, vedblev han — a' *var* vi andre just ble'en spur't a' i Forvejen, saa var der'nte *manne*, som var gaaet med frivilli'! Men *er* ma' fø'st kommen der, saa ka' ma' sgu li's'godt ta'et med en Smule Gemytli'he'. — — A' si'e naar ma' da har *Gaven* til 'et, sluttede han — for det gaar jo di fleste Tidder, som der staar i Visen:

Udi Kampen di Ri-dersmænd dra-ge
med vel hun-dre-detu-sende Mand,
og ret aldri' di kom-me til-bage
til derres Mø og derres Fæ-drendeland!

— Men Død og Pine, nu har jeg sgu sat hør og pratet! udbød han pludselig. — Det var dov Satan til Mellemadstid! Jeg er sgu fæ'ri' og vaarre ble'en sulten igen.

Og Rasmus stoppede gesvindt Piben i Lommen og gav sig til at tumle med Brændestykkerne.

— Nu gaar hun godt igen! sagde han.

— I Morgen rejser jeg, sagde jeg og hoppede ned fra Huggeblokken.

— Jamen vi ser da vel Johannes herovre til næste Sommer?

— Véd ikke, sagde jeg. — Et Menneske er et skrøbeligt Kær! — — Jeg kunde jo for Eksempel blive puttet i Huller, Rasmus.

— Fa'en heller! grinte han — der er da Lov og Ret i Landet!

Jeg var begyndt at gaa op ad Vejen mellem Bøgeskoven og Granerne. Saa vendte jeg mig om og nikkede.

— Farvel! sagde jeg.

Rasmus stod og baksede med en stor Bøgeknudd, der skulde øverst paa Stabelen.

— Nu gaar hun godt igen! lo han.

Og da han havde faaet Knuden paa Plads, vendte han sig om og svingede med Huen og raabte op imod mig:

— Humøren er sgu gusketak da'nte en'nu, hva' ma' kalder saadan *rent* kaput i gamle Dannemark! raabte han.
